

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 3. 2025, č. j. 9 A 26/2025-7,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e o d m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného ze dne 13. 2. 2025 spočívajícím ve vyvedení příslušníky Policie České republiky z čítárny Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích.

[2] Žalobce zároveň městský soud požádal o osvobození od soudních poplatků. Městský soud usnesením ze dne 25. 3. 2025, č. j. 9 A 26/2025-7, nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků. Žalobce totiž v úplnosti a bez pochybností nedoložil, že nemá dostatečné prostředky k úhradě soudního poplatku či jeho části. Údaje jím sdělené jsou zčásti neúplné, zčásti nedostatečně průkazné, neboť z nich nevyplývá výše jeho příjmů, stabilní výše dávek ani výše jeho konkrétních výdajů na životní potřeby (na bydlení, stravu a další náklady). Soud tak nemohl vycházet pouze z „vlastního“ prohlášení žalobce o jeho osobních poměrech, a bylo nezbytné, aby je doplnil vyplněním úplného vzoru 58 o. s. ř. Protože tak žalobce neučinil, neměl soud z důvodu neprůkaznosti majetkových poměrů dostatečné podklady pro rozhodování o úplném či částečném osvobození od soudních poplatků. Dále městský soud vysvětlil, že jednou z funkcí soudního poplatku je regulovat množství návrhů podávaných k soudům. Právní úprava jednoznačně preferuje toliko částečné osvobození od soudních poplatků, aby se žalobce, byť symbolicky, podílel na nákladech spojených s vedením jeho sporu. Aby mohl soud osvobodit žalobce od soudních poplatků částečně, musí pro to mít podklady, na jejichž základě může učinit úvahu o míře úlevy od soudního poplatku. Soud nemůže vycházet z údajů, které jsou neúplné a neposkytují hodnověrný obraz žalobcových současných majetkových poměrů. Dále městský soud popsal přístup

žalobce k vedení některých sporů v minulosti, který se vyznačoval snahou soudit se za každou cenu. Z toho dovodil, že zvláště v žalobcově případě plní povinnost uhradit soudní poplatky nezastupitelnou regulační funkci. Po žalobci je proto třeba vždy vyžadovat, aby své majetkové poměry řádně doložil. Jelikož tak v této věci neučinil, soud mu osvobození od soudních poplatků nepřiznal.

[3] Proti usnesení městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Stěžovatel namítl, že usnesení městského soudu je postaveno na libovůli. Konkrétně uvedl jen to, že doložil chudobnost tímž způsobem týž den u jiného krajského soudu, jímž byl od soudních poplatků osvobozen. V dalším podání učiněném na výzvu Nejvyššího správního soudu doplnil, že bez advokáta nebude „vyvracet každíčkou lež“ v napadeném usnesení ani dokazovat, že jiný krajský soud rozhodl o téže žádosti kladně.

[4] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí krajského (městského) soudu, s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí, nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Kasační soud tudíž stěžovatele k zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost nevyzýval. Ze stejného důvodu se na toto řízení nevztahuje ani § 105 odst. 2 s. ř. s., který obsahuje povinnost stěžovatele být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, pokud sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání potřebné k výkonu advokacie. O ustanovení zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti stěžovatel nepožádal.

[5] Jediným stěžovatelovým tvrzením obsaženým v kasační stížnosti, které má potenciál zpochybnit zákonnost napadeného usnesení, je, že „*doložil chudobnost tímž způsobem týž den u jiného KS (a byl osvobozen!)*“. Lze v něm spatřit obrys kasační námitky poukazující na rozdílný způsob rozhodování soudů ve srovnatelných věcech. Aby se Nejvyšší správní soud mohl touto argumentací zabývat, musel by mu stěžovatel sdělit informace umožňující identifikovat jím naznačené jiné soudní řízení, v němž měl být za srovnatelných okolností osvobozen od soudních poplatků. K posouzení takové námitky by bylo nezbytné ověřit stěžovatelovo tvrzení a oba případy porovnat.

[6] Nejvyšší správní soud vyzval stěžovatele usnesením ze dne 9. 4. 2025, č. j. 2 As 70/2025-6, k odstranění vad kasační stížnosti tím způsobem, aby uvedl konkrétní důvody, pro něž usnesení městského soudu napadá. Současně poučil stěžovatele o požadavcích, které na formulaci důvodů kasační stížnosti klade zákon a judikatura. Seznámil jej rovněž s tím, že pokud vadu kasační stížnosti neodstraní, v důsledku čehož ji nebude možné projednat, bude odmítnuta. Na tuto výzvu stěžovatel reagoval tak, že nebude „*dokazovat, že jiný KS rozhodl o téže žádosti kladně*“.

[7] Nejvyšší správní soud tak musel posoudit, zda stěžovatelovo tvrzení lze vůbec považovat za kasační námitku. Námitka totiž musí být dostatečně konkrétní a individualizovaná. „*Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých ‚obvyklých‘ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových*

pokračování

dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem“ (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005 č. j. 2 Azs 92/2005-58, č. 835/2006 Sb. NSS). Tyto závěry týkající se vymezení žalobních bodů lze plně vztáhnout i na formulaci důvodů kasační stížnosti (rozsudek NSS ze dne 15. 11. 2023, č. j. 6 As 202/2022-25).

[8] Jak uvedl Nejvyšší správní soud již výše, pouhé tvrzení, že nějaký jiný soud v nějaké jiné věci stěžovatele ve stejném období osvobodil od soudních poplatků, není dostatečné k tomu, aby se jím mohl soud věcně zabývat. Nevyplývá z něj totiž, s jakým jiným řízením by měl porovnat postup městského soudu v projednávané věci. Na výzvu Nejvyššího správního soudu pak stěžovatel výslovně uvedl, že tuto skutečnost nebude nijak dokazovat, jím zmíněné řízení ani nijak neidentifikoval. Stěžovatelovo tvrzení tak nelze považovat za řádně formulovanou kasační námitku, která by umožnila kasační stížnost věcně projednat, tj. přezkoumat důvody napadeného usnesení či postup městského soudu před jeho vydáním.

[9] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl podle § 37 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. z důvodu vady kasační stížnosti, která brání jejímu věcnému projednání a nebyla odstraněna ani na výzvu soudu. S tímto následkem byl stěžovatel ve výzvě Nejvyššího správního soudu předem seznámen.

[10] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v rozhodnutí, jímž se končí řízení o žalobě (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022-30, č. 4554/2024 Sb. NSS).

[11] Pokud stěžovatel v kasační stížnosti současně uvedl, že očekává, že bude žaloba přikázána „do Českých Budějovic“, Nejvyšší správní soud se touto částí podání nezabýval. V situaci, kdy vůbec není zřejmé, že žaloba bude věcně projednána (v současnosti tomu brání nezaplacený soudní poplatek), bylo by předčasné zabývat se návrhem na přikázání věci z důvodu vhodnosti. Tento návrh obsažený již v žalobě předloží městský soud k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu poté, co budou splněny všechny podmínky pro věcné projednání žaloby a zaplacen soudní poplatek za tento návrh (ledaže by byl stěžovatel od soudních poplatků zcela osvobozen).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. června 2025

Tomáš Kocourek
předseda senátu